

ЗАКОН

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ПОРЕЗУ НА ДОБИТ ПРАВНИХ ЛИЦА

Члан 1.

У Закону о порезу на добит правних лица („Службени гласник РС”, бр. 25/01, 80/02, 80/02-др. закон, 43/03, 84/04, 18/10 и 101/11), после члана 3. додаје се члан 3а, који гласи:

„Члан 3а

За потребе примене одредби овог закона, јурисдикцијом са преференцијалним пореским системом сматра се територија са пореским суверенитетом на којој се примењује законодавство које пружа могућности за значајно мање пореско оптерећење добити правних лица, било свих правних лица или оних која испуњавају посебне услове, као и дивиденди које она расподељују својим оснивачима у поређењу са оним предвиђеним одредбама овог закона и закона који уређује опорезивање дохотка грађана, односно за онемогућавање или отежавање утврђивања стварних власника правних лица од стране пореских органа Републике Србије и онемогућавање или отежавање утврђивања оних пореских чињеница које би биле од значаја за утврђивање пореских обавеза према прописима Републике Србије (у даљем тексту: јурисдикција са преференцијалним пореским системом).

Нерезидентним правним лицем из јурисдикције са преференцијалним пореским системом сматра се нерезидентно правно лице које:

- 1) је основано на територији јурисдикције са преференцијалним пореским системом, или
- 2) има регистровано седиште на територији јурисдикције са преференцијалним пореским системом, или
- 3) има седиште управе на територији јурисдикције са преференцијалним пореским системом, или
- 4) има место стварне управе на територији јурисдикције са преференцијалним пореским системом.

Став 2. овог члана се не примењује у случају да се нерезидентно правно лице може сматрати резидентом друге државе уговорнице за потребе примене међународног уговора о избегавању двоструког опорезивања између те државе и Републике Србије.

За потребе примене става 1. овог члана министар финансија утврђује листу јурисдикција са преференцијалним пореским системом.”

Члан 2.

У члану 7а тачка 2) мења се и гласи:

„2) исправке вредности појединачних потраживања од лица коме се истовремено дугује, до износа обавезе према том лицу;”.

Тачка 4) мења се и гласи:

„4) поклони чији је прималац повезано лице из члана 59. овог закона;”.

У тачки 5а) после речи: „поступка и других” додаје се реч: „прекршајних”.

Тачка 7) мења се и гласи:

„7) затезне камате између повезаних лица;”.

Члан 3.

У члану 10. став 2. мења се и гласи:

„Стална средства из става 1. овог члана обухватају материјална средства чији је век трајања дужи од једне године и која се сагласно прописима којима се уређује рачуноводство и ревизија и МРС, односно МСФИ, у пословним књигама обвезника признају као стална средства, осим природних богатстава која се не троше, као и нематеријална средства, осим goodwill-а.”

Члан 4.

После члана 10. додаје се члан 10а, који гласи:

„Члан 10а

У случају да је стално средство на које се примењују одредбе члана 10. овог закона набављено из трансакције са повезаним лицем из члана 59. овог закона, основицу за његову амортизацију чини мањи од следећа два износа:

1) трансферна набавна цена сталног средства у смислу члана 59. овог закона,

2) набавна цена сталног средства утврђена применом принципа „ван дохвата руке” у смислу чл. 60. и 61. овог закона.”

Члан 5.

У члану 15. став 1. после речи: „намене,” додају се речи: „као и давања учињена установама социјалне заштите основаним у складу са законом који уређује социјалну заштиту,”.

У ставу 6. проценат: „5%” замењује се процентом: „10%”.

Члан 6.

У члану 16. став 1. тачка 3) мења се и гласи:

„3) да порески обвезник пружи доказе о утужењу дужника или пријави потраживања у ликвидационом или стечајном поступку над дужником.”

После става 3. додају се нови ст. 4. и 5. који гласе:

„На терет расхода признаје се отпис вредности појединачних потраживања за која су испуњени услови из става 1. тач. 1) и 2), односно става 2. овог члана, под условом да су трошкови утужења појединачног дужника већи од укупног износа потраживања од тог дужника.

Под трошковима утужења у смислу става 4. овог члана сматрају се таксе и други јавни приходи који се плаћају за подношење тужбе у складу са законом којим се уређују судске таксе.”

У досадашњем ставу 5. који постаје став 7. речи: „из става 4.” замењују се речима: „из става 6.”.

Досадашњи став 6, који постаје став 8, мења се и гласи:

„Сва отписана, исправљена и друга потраживања из ст. 1, 2, 3. и 6. овог члана која су призната као расход, а која се касније наплате или за која поверилац повуче тужбу, односно пријаву потраживања, у моменту наплате или повлачења тужбе, односно пријаве потраживања, улазе у приходе пореског обвезника.”

После досадашњег става 6, који постаје став 8, додаје се став 9, који гласи:

„Сва отписана, исправљена и друга потраживања из ст. 1, 2, 3. и 7. овог члана која нису призната као расход, а која се касније наплате, у моменту наплате не улазе у приходе пореског обвезника.”

Члан 7.

У члану 22а став 1. после речи: „по ванбиланским ставкама” додају се речи: „у износу обрачунатом на нивоу банке”.

Члан 8.

У члану 22в став 1. речи: „набавне цене имовине утврђене у складу са овим законом” замењују се речима: „нето садашње вредности имовине утврђене у складу са МРС, односно МСФИ”.

Члан 9.

Члан 24. брише се.

Члан 10.

У члану 25. став 1. после речи: „удела у добити” додају се запета и речи: „укључујући и дивиденду из члана 35. овог закона,”.

После става 1. додаје се нови став 2, који гласи:

„Приход који резидентни обвезник оствари од камата по основу дужничких хартија од вредности чији је издавалац, у складу са законом, Република, аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе или Народна банка Србије, не улази у пореску основицу.”

У досадашњем ставу 2, који постаје став 3, речи: „става 1.” замењују се речима: „ст. 1. и 2.”.

Члан 11.

У члану 27. став 1. тачка 1) после речи: „непокретности” додају се речи: „које је користио као основно средство за обављање делатности”.

У тачки 2) после речи: „права индустријске својине” додају се речи: „која је користио за обављање делатности”.

У тачки 3) после речи: „хартија од вредности,” додају се речи: „које у складу са МРС, односно МСФИ представљају дугорочне финансијске пласмане,”.

Члан 12.

У члану 28. став 1. мења се и гласи:

„За сврху одређивања капиталног добитка, у смислу овог закона, продајном ценом се сматра уговорена цена, односно, у случају продаје

повезаном лицу из члана 59. овог закона, тржишна цена ако је уговорена цена нижа од тржишне.”

У ставу 3. речи: „утврђена на начин из става 1. овог члана,” бришу се.

Члан 13.

У члану 30. став 3. речи: „става 1.” замењују се речима: „става 2.”.

Члан 14.

У члану 31. став 2. после речи: „имовину” додају се речи: „из члана 27. овог закона”.

Члан 15.

Члан 35. мења се и гласи:

„Члан 35.

Имовина која преостане после подмирења поверилаца (ликвидациони остатак) изнад вредности уложеног капитала, сматра се дивидендом коју остварују чланови привредног друштва у ликвидацији.

За потребе утврђивања износа дивиденде коју по основу става 1. овог члана остварују чланови привредног друштва у ликвидацији, вредност ликвидационог остатка је једнака тржишној вредности имовине која се преноси члановима привредног друштва у ликвидацији после подмирења поверилаца.

Министар финансија ближе уређује начин и поступак утврђивања вредности ликвидационог остатка из става 2. овог члана.”

Члан 16.

Члан 36. брише се.

Члан 17.

У члану 39. став 2. проценат: „10%” замењује се процентом: „15%”.

Члан 18.

Члан 40. мења се и гласи:

„Члан 40.

Уколико међународним уговором о избегавању двоструког опорезивања није друкчије уређено, порез по одбитку по стопи од 20% обрачунава се и плаћа на приходе које оствари нерезидентно правно лице од резидентног правног лица по основу:

1) дивиденди и удела у добити у правном лицу, укључујући и дивиденду из члана 35. овог закона;

2) накнада по основу ауторског и сродних права и права индустријске својине (у даљем тексту: ауторска накнада);

3) камата;

4) накнада по основу закупа непокретности и покретних ствари на територији Републике.

Порез по одбитку из става 1. овог члана обрачунава се и плаћа и на приходе нерезидентног правног лица по основу извођења естрадног, забавног, уметничког, спортског или сличног програма у Републици, који нису опорезовани као доходак физичког лица (извођача, музичара, спортисте и сл.), у складу са прописима којима се уређује опорезивање дохотка грађана.

Изузетно од ст. 1. и 2. овог члана, на приходе које оствари нерезидентно правно лице из јурисдикције са преференцијалним пореским системом по основу ауторских накнада, камата, накнада по основу закупа непокретности и покретних ствари као и накнада по основу услуга, без обзира на место њиховог пружања или коришћења, обрачунава се и плаћа порез по одбитку по стопи од 25%.

Порез по одбитку из ст. 1. и 3. овог члана не плаћа се на приходе које оствари нерезидентно правно лице, односно нерезидентно правно лице из јурисдикције са преференцијалним пореским системом, од камата по основу дужничких хартија од вредности чији је издавалац, у складу са законом, Република, аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе или Народна банка Србије.

На приходе које оствари нерезидентно правно лице од резидентног правног лица, другог нерезидентног правног лица, физичког лица, нерезидентног или резидентног или од отвореног инвестиционог фонда, на територији Републике, по основу капиталних добитака насталих у складу са одредбама чл. 27. до 29. овог закона, обрачунава се и плаћа порез по стопи од 20% ако међународним уговором о избегавању двоструког опорезивања није друкчије уређено.

Нерезидентно правно лице - прималац прихода, дужан је да надлежном пореском органу, у општини на чијој територији се налази непокретност, односно привредно друштво у којем нерезидентно правно лице има удео или хартије од вредности који су предмет продаје, преко пореског пуномоћника одређеног у складу са прописима којима се уређује порески поступак и пореска администрација, поднесе пореску пријаву у року од 30 дана од дана остваривања прихода из става 5. овог члана, на основу које надлежни порески орган доноси решење.

Садржај пореске пријаве из става 6. овог члана ближе уређује министар финансија.

Порез по одбитку из ст. 1. и 2. овог члана и порез по решењу из става 6. овог члана не обрачунава се и не плаћа ако се приход из ст. 1, 2. и 5. овог члана исплаћује сталној пословној јединици нерезидентног обвезника из члана 4. овог закона.

Уколико резидентно правно лице исплаћује приходе сталној пословној јединици нерезидентног правног лица из јурисдикције са преференцијалним пореским системом, оно је дужно да обрачуна и уплати порез по одбитку у складу са одредбама става 1. тачка 1) и става 3. овог члана.

У случају примене става 9. овог члана приходи на које се примењују одредбе става 1. тачка 1) и става 3. овог члана као и расходи са њима повезани не узимају се у обзир за потребе утврђивања пореске основице сталне пословне јединице нерезидентног правног лица из јурисдикције са преференцијалним пореским системом.”

Члан 19.

У члану 40а став 5. речи: „став 3.” замењују се речима: „став 5.”.

Додају се ст. 6. и 7, који гласе:

„Ако исплатилац прихода у моменту исплате прихода нерезиденту не располаже потврдом из става 2. овог члана, дужан је да приликом исплате прихода примени одредбе овог закона.

Ако нерезидентни обвезник достави надлежном пореском органу потврду из става 2. овог члана, разлика између износа плаћеног пореза из става 6. овог члана и износа пореза за који би постојала обавеза плаћања да је обвезник у моменту исплате прихода располагао потврдом из става 2. овог члана, сматра се више плаћеним порезом.”

Члан 20.

У члану 41. став 1. речи: „развоја малих предузећа, концесионих улагања,” бришу се.

Члан 21.

Члан 45. брише се.

Члан 22.

Члан 46а брише се.

Члан 23.

Члан 47. брише се.

Члан 24.

У члану 48. став 1. проценат: „50%” замењује се процентом: „33%”.

У ставу 3. проценат: „50%” замењује се процентом: „33%”.

У ставу 4. проценат: „50%” замењује се процентом: „33%”.

У ставу 5. после речи: „простора” додају се речи: „мобилни телефони, клима уређаји, опрема за видео надзор, огласна средства”.

Члан 25.

Члан 48а брише се.

Члан 26.

У члану 50а став 1. речи: „више од 800 милиона динара” замењују се речима: „више од једне милијарде динара” а речи: „најмање 100 лица” замењују се речима: „најмање 200 лица”.

У ставу 5. речи: „100 додатно запослених” замењују се речима: „200 додатно запослених”.

Члан 27.

Члан 50б брише се.

Члан 28.

У члану 50в речи: „из чл. 50а и 50б” замењују се речима: „из члана 50а” а речи: „и члана 50б став 1. тачка 3) овог закона, или смањи проценат утврђен у члану 50б став 1. тачка 4)” бришу се.

Члан 29.

У члану 50г речи: „из чл. 50а и 50б” замењују се речима: „из члана 50а” речи: „и члана 50б став 1.” бришу се а речи: „у чл. 50а и 50б” замењују се речима: „у члану 50а”.

Члан 30.

У члану 50ђ речи: „из чл. 50а и 50б” замењују се речима: „из члана 50а” на оба места.

Члан 31.

У члану 50е став 1. речи: „из чл. 50а, 50б и 50ђ” замењују се речима: „из чл. 50а и 50ђ”.

Члан 32.

У члану 50ж речи: „из чл. 50а и 50б” замењују се речима: „из члана 50а”.

Члан 33.

У члану 50з речи: „из чл. 50а и 50б” замењују се речима: „из члана 50а”.

Члан 34.

У члану 50и став 1. речи: „из чл. 48. и 48а” замењују се речима: „из члана 48.” а речи: „из чл. 50а и 50б” замењују се речима: „из члана 50а”.

У ставу 3. речи: „из чл. 50а и 50б” замењују се речима: „из члана 50а”.

Члан 35.

У члану 52. после става 2. додаје се нови став 3, који гласи:

„Обавеза из става 2. овог члана постоји само у случају примене пореског кредита из става 1. овог члана.”

У досадашњем ставу 3, који постаје став 4, речи: „на добит, односно на дивиденду” замењују се речима: „на приходе од дивиденди из нерезидентне филијале у износу увећаном за порез који је његова нерезидентна филијала платила у другој држави на добит из које су исплаћене дивиденде”.

У досадашњем ставу 4, који постаје став 5, речи: „из става 3.” замењују се речима: „из става 4.”.

Члан 36.

У члану 53. став 1. проценат: „25%” замењује се процентом: „10%”.

У ставу 3. проценат: „25%” замењује се процентом: „10%”.

Члан 37.

Члан 53а мења се и гласи:

„Члан 53а

Резидентни обвезник који из друге државе оствари приходе од камата, ауторских накнада, накнада по основу закупа непокретности и покретних ствари, као и од дивиденди које не испуњавају услове да би се на њих примениле одредбе члана 52. овог закона, на које је плаћен порез по одбитку у

тој другој држави, може умањити обрачунати порез на добит правних лица у Републици за износ пореза по одбитку плаћеног у тој другој држави.

Уколико резидентни обвезник користи право на порески кредит из става 1. овог члана, приходи од камата, ауторских накнада, накнада по основу закупа непокретности и покретних ствари, као и од дивиденди које не испуњавају услове да би се на њих примениле одредбе члана 52. овог закона, остварени у другој држави, а по основу којих се користи право на порески кредит из става 1. овог члана, укључују се у приходе резидентног правног лица у износу увећаном за плаћени порез по одбитку на камате, ауторске накнаде, накнаде по основу закупа непокретности и покретних ствари, као и дивиденде које не испуњавају услове да би се на њих примениле одредбе члана 52. овог закона.

Порески кредит из става 1. овог члана може се користити за умањење обрачунатог пореза резидентног правног лица у износу плаћеног пореза у другој држави, а највише до износа који би се добио применом пореске стопе из члана 39. став 2. овог закона на основицу која одговара износу од 40% остварених прихода из става 1. овог члана на које је у другој држави плаћен порез по одбитку и који се сходно ставу 2. овог члана укључује у приходе резидентног обвезника.”

Члан 38.

У члану 54. додаје се став 2, који гласи:

„Министар финансија ће ближе уредити поступак остваривања права на отклањање двоструког опорезивања предвиђених међународним уговорима о избегавању двоструког опорезивања.”

Члан 39.

У члану 59. ст. 3. и 4. мењају се и гласе:

„У случају посредног или непосредног поседовања најмање 25% акција или удела сматра се да постоји могућност контроле над обвезником.

Могућност значајнијег утицаја на пословне одлуке постоји, поред случаја предвиђеног у ставу 3. овог члана и када лице посредно или непосредно поседује најмање 25% гласова у обвезниковим органима управљања.”

После става 5. додају се ст. 6. и 7, који гласе:

„Лицима повезаним са обвезником сматрају се брачни или ванбрачни друг, потомци, усвојеници и потомци усвојеника, родитељи, усвојиоци, браћа и сестре и њихови потомци, дедови и бабе и њихови потомци, као и браћа и сестре и родитељи брачног или ванбрачног друга, лица које је са обвезником повезано на начин предвиђен у ст. 3. и 4. овог члана.

Изузетно од ст. 2. до 6. овог члана, лицем повезаним са обвезником сматра се и свако нерезидентно правно лице из јурисдикције са преференцијалним пореским системом.”

Члан 40.

Члан 60. мења се и гласи:

„Члан 60.

Обвезник је дужан да трансакције из члана 59. став 1. овог закона посебно прикаже у свом пореском билансу.

У свом пореском билансу обвезник је, у смислу става 1. овог члана, дужан да посебно прикаже камату по основу депозита, зајма, односно кредита, до нивоа прописаног одредбама члана 62. овог закона.

Обвезник је дужан да уз порески биланс приложи документацију у оквиру које и на начин који пропише министар финансија, заједно са трансакцијама из члана 59. став 1. овог закона и ст. 1. и 2. овог члана, посебно приказује вредност истих трансакција по ценама које би се оствариле на тржишту таквих или сличних трансакција да се није радило о повезаним лицима (принцип „ван дохвата руке“).

У смислу става 3. овог члана, за потребе приказивања вредности трансакције са повезаним лицем по трансферној цени и њене вредности по цени утврђеној по принципу „ван дохвата руке“ дозвољена је, када је то примерено околностима случаја, примена обједињеног приступа за већи број појединачних трансакција, односно разложеног приступа у случају сложених трансакција, где је једном трансакцијом обухваћен већи број појединачних трансакција.

У случају да се обвезникова трансферна цена по основу трансакције са појединачним повезаним лицем разликује од цене те трансакције утврђене применом принципа „ван дохвата руке“, он је дужан да у пореску основицу укључи:

1) износ позитивне разлике између прихода по основу трансакције по цени утврђеној применом принципа „ван дохвата руке“ и прихода по основу те трансакције по трансферној цени, или

2) износ позитивне разлике између расхода по основу те трансакције по трансферној цени и расхода по основу те трансакције по цени утврђеној применом принципа „ван дохвата руке“.

У случају када је код одређивања цене трансакције по принципу „ван дохвата руке“ утврђен њен распон, сматра се да се трансферна цена те трансакције не разликује од њене цене по принципу „ван дохвата руке“ уколико се вредност трансферне цене налази у оквиру тог распона.

У случају када је код цене трансакције по принципу „ван дохвата руке“ утврђен њен распон, а вредност трансферне цене трансакције је изван тог распона, цена по принципу „ван дохвата руке“ за потребе примене става 5. овог члана је једнака средишњој вредности утврђеног распона.

Министар финансија може предвидети случајеве у којима је дозвољено умањење износа који се у складу са ставом 5. овог члана укључује у пореску основицу по основу трансакције између пореског обвезника и одређеног повезаног лица, с тим да то умањење не може довести до умањења пореске основице обвезника испод износа који би био утврђен по основу њене трансферне цене.

Обвезник може умањити пореску основицу по основу трансакција са повезаним лицима само у случају примене одговарајућих одредби међународних уговора о избегавању двоструког опорезивања.

Обавезе из ст. 1. до 9. овог члана односе се и на трансакције између сталне пословне јединице из члана 4. овог закона и њене нерезидентне централе.”

Члан 41.

Члан 61. мења се и гласи:

„Члан 61.

Код утврђивања цене трансакције по принципу „ван дохвата руке”, користе се следеће методе:

- 1) метода упоредиве цене на тржишту;
- 2) метода цене коштања увећане за уобичајену зараду (метода трошкова увећаних за бруто маржу);
- 3) метода препродајне цене;
- 4) метода трансакционе нето марже;
- 5) метода поделе добити;
- 6) било која друга метода којом је могуће утврдити цену трансакције по принципу „ван дохвата руке”, под условом да примена метода претходно наведених у овом ставу није могућа или да је та друга метода примеренија околностима случаја од метода претходно наведених у овом ставу.

Приликом утврђивања цене трансакције по принципу „ван дохвата руке” користи се она метода која највише одговара околностима случаја, при чему је могуће користити и комбинацију више метода када је то потребно.

За потребе утврђивања износа камате која би се по принципу „ван дохвата руке” обрачунавала на зајмове, односно кредите између повезаних лица, министар финансија може прописати износе каматних стопа за које ће се сматрати да су у складу са принципом „ван дохвата руке”.

Порески обвезник има право да уместо износа каматне стопе из става 1. овог члана за потребе утврђивања износа каматне стопе која би се по принципу „ван дохвата руке” обрачунавала на зајам односно кредит са повезаним лицима, примени општа правила о утврђивању цене трансакције по принципу „ван дохвата руке” из чл. 60. и 61. ст. 1. и 2. овог закона.

Порески обвезник који се одлучи да искористи право предвиђено у ставу 4. овог члана, дужан је да општа правила о утврђивању цене трансакције по принципу „ван дохвата руке” из чл. 60. и 61. ст. 1. и 2. овог закона примени на све зајмове, односно кредите са повезаним лицима.

Уколико порески обвезник одлучи да искористи право предвиђено у ставу 4. овог члана, пореска управа, за потребе утврђивања износа камате која би се по принципу „ван дохвата руке” обрачунавала на зајмове, односно кредите између тог обвезника и са њима повезаних лица није везана износива каматних стопа из става 3. овог члана.”

Члан 42.

После члана 61. додаје се члан 61а, који гласи:

„Члан 61а

„Министар финансија ће, ослањајући се на изворе везане за опорезивање трансакција између повезаних лица Организације за економску сарадњу и развој (ОЕЦД), као и других међународних организација, ближе уредити примену одредби члана 10а и чл. 59. до 61. овог закона.”

Члан 43.

У члану 62. став 1. после речи: „банци” додају се речи: „и привредном друштву које обавља делатност финансијског лизинга у складу са прописима

који уређују финансијски лизинг (у даљем тексту: давалац финансијског лизинга)".

У ставу 2. после речи: „банке” додају се речи: „и даваоце финансијског лизинга”.

Члан 44.

У члану 63. став 2. речи: „и оне финансијске извештаје које је дужан да поднесе надлежном органу у складу са прописима којима се уређује рачуноводство и ревизија (биланс стања, биланс успеха, извештај о токовима готовине, извештај о променама на капиталу и др.), другу” бришу се.

Став 3. мења се и гласи:

„Пореска пријаве подноси се у року од 180 дана од дана истека периода за који се утврђује пореска обавеза, осим у случају статусних промена, ликвидације или стечаја пореског обвезника, када се подноси у року од 15 дана од дана истека рока прописаног за подношење финансијских извештаја.”

Члан 45.

Члан 65. брише се.

Члан 46.

У члану 67. став 1. мења се и гласи:

„Порески обвезник током године порез на добит плаћа у виду месечних аконтација, чију висину утврђује на основу опорезиве добити која не садржи капиталне добитке и губитке, а која је исказана у пореској пријави за претходну годину, односно претходни порески период, и у којој се исказују и подаци од значаја за утврђивање висине аконтације у текућој години.”

Члан 47.

У члану 70а став 1. речи: „став 5.” замењују се речима: „став 6.”.

Члан 48.

У члану 71. став 1. речи: „ст. 1. и 2.” замењују се речима: „ст. 1, 2. и 3.”.

Члан 49.

У члану 111. став 5. после речи: „новчане казне” додају се запета и речи: „као и трошкове пореско-прекршајног поступка.”.

Члан 50.

У члану 112. став 1. речи: „од 100.000 до 1.000.000” замењују се речима: „од 100.000 до 2.000.000”.

У тачки 3) речи: „у складу са принципом ”ван дохвата руке” (члан 60)” замењује се речима: „по трансферним ценама (члан 60. ст. 1. и 2.)”.

У тачки 5) речи: „(чл. 34, 63, 65. и 70.)” замењују се речима: „(чл. 34, 63. и 70.)”.

У тачки 9) тачка на крају замењује се тачком и запетом.

Додаје се тачка 10) која гласи:

„10) ако пропусти да приложи или допуни документацију из члана 60. став 3. овог закона у року који му је остављен опоменом из члана 112а овог закона.”

Члан 51.

После члана 112. додаје се члан 112а, који гласи:

„Члан 112а

У случају да порески обвезник пропусти да приложи уз порески биланс документацију из члана 60. став 3. овог закона, односно приложи је у

Члан 52. непотпуном облику, надлежни порески орган ће му издати опомену и наложити да то учини или да је допуни у року који не може бити краћи од 30 нити дужи од 90 дана од дана достављања опомене.”

У члану 2. став 2. и члану 3. став 2. реч: „седиште” замењује се речју: „место”.

Члан 53.

Порески обвезник који је до 31. децембра 2012. године остварио право на пореске подстицаје из чл. 45, 48а, 50а и 50б Закона о порезу на добит правних лица („Службени гласник РС”, бр. 25/01, 80/02, 80/02-др. закон, 43/03, 84/04, 18/10 и 101/11) и исказао податке у пореском билансу и пореској пријави за 2012. годину, може то право да користи до истека рока и на начин прописан тим законом.

Члан 54.

Порески обвезник који до 31. децембра 2012. године није испунио услове за остваривање права на порески подстицај из члана 50а Закона о порезу на добит правних лица („Службени гласник РС”, бр. 25/01, 80/02, 80/02-др. закон, 43/03, 84/04, 18/10 и 101/11), наведени порески подстицај користи под условима утврђеним прописима који важе од 1. јануара 2013. године.

Члан 55.

Прописе из чл. 1, 15, 38. и 42. овог закона, министар финансија донеће најкасније у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 56.

Одредбе овог закона примењују се на утврђивање, обрачунавање и плаћање пореске обавезе почев за 2013. годину, а одредбе чл. 1, 6, 7, 15, 18, 19, 22, 47. и 48. овог закона примењују се од наредног дана од дана ступања на снагу овог закона.

Аконтацију пореза на добит правних лица за 2013. годину, која се утврђује у пореској пријави за 2012. годину, обвезник утврђује и плаћа применом стопе из члана 17. овог закона.

До почетка плаћања месечне аконтације у складу са ставом 2. овог члана, обвезник плаћа аконтацију, почев за јануар 2013. године до почетка плаћања аконтације утврђене у пореској пријави за 2012. годину, у висини која одговара износу аконтације обрачунате за месец децембар 2012. године, увећаном за 50%.

Члан 57.

Обвезник који порез утврђује за порески период различит од календарске године дужан је да аконтацију за јануар 2013. године и сваки наредни месец 2013. године до истека пореског периода у 2013. години увећа за 50%.

За порески период који је започео у 2012. години и који истиче у 2013. години, обвезник из става 1. овог члана порески биланс подноси у складу са одредбама овог закона, а коначну пореску обавезу обрачунава примењујући пореску стопу која представља пондерисани просек пореских стопа од 10% и 15%.

Пондерисана просечна пореска стопа из става 2. овог члана обрачунава се тако што се износ добијен множењем броја 10 и броја месеци пореског периода током календарске 2012. године сабере са износом добијеним множењем броја 15 и броја месеци пореског периода током календарске 2013. године, тако добијени износ подели са 12 и дода ознака %.

Члан 58.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у одредбама члана 97. став 1. тач. 6. и 15. Устава Републике Србије, према којима Република Србија, између осталог, уређује и обезбеђује порески систем и финансирање остваривања права и дужности Републике Србије, утврђених Уставом и законом.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

• Проблеми које закон треба да реши, односно циљеви који се постижу доношењем закона

У оквиру даљих активности на спровођењу реформе пореског система, а у складу са економском политиком Владе Републике Србије, предлаже се, између осталог, доношење Предлога закона о изменама и допунама Закона о порезу на добит правних лица.

Разлози за доношење овог закона садржани су првенствено у потреби стварања услова за повећање прилива и наплате јавних прихода по основу пореза на добит правних лица. У том смислу, предлаже се повећање стопе пореза на добит правних лица са досадашњих 10% на 15 %.

Имајући у виду да је Законом прописан велики број пореских подстицаја (чијом применом се умањује износ обрачунатог пореза на добит, а самим тим и приход буџета по основу овог пореског облика), овим законом се предлаже укидање појединих пореских подстицаја.

Значајна новина, која се уводи у систем опорезивања добити правних лица, представља дефинисање јурисдикција са преференцијалним пореским системом, односно нерезидентних обвезника из јурисдикција са преференцијалним пореским системом.

Такође, предлаже се увођење опорезивања порезом по одбитку накнада које по основу услуга оствари нерезидентно правно лице из јурисдикција са преференцијалним пореским системом од резидентног правног лица (по стопи од 25%).

Доношењем овог закона ће бити решене поједине нејасноће у примени, а које се, између осталог, односе на исказивање цена трансакција међу повезаним лицима (трансферне цене), па се, с тим у вези, предлаже неколико метода које се користе приликом утврђивања трансферних цена, обавеза подношења документације којом се доказују трансакције међу повезаним лицима, као и вредност истих трансакција да се није радило о повезаним лицима, уз прописивање казних одредби које би се примењивале у случају да обвезник не приложи документацију којом то доказује.

Поред тога, решиће се и одређени други проблеми у опорезивању обвезника, као што је питање опорезивања имовине обвезника у ликвидацији, која преостане после подмирења поверилаца (ликвидациони остатак) изнад вредности уложеног капитала, као и питање која се односи на изузимање прихода обвезника оствареног по основу капиталног добитка из обрачуна месечних аконтација.

У циљу поједностављивања поступка опорезивања, предлажу се измене које се односе на могућност подношења пореске пријаве у року од 180 дана од дана истека периода за који се утврђује пореска обавеза, што је дужи рок у

односу на прописани према важећем законском решењу. Такође, предлаже се брисање обавезе да уз пореску пријаву и порески биланс обвезник подноси финансијске извештаје (нпр. биланс стања, биланс успеха), што ће, у многоме, допринети смањењу „папирологије” и јефтинијој комуникацији између пореског органа и обвезника.

Сем тога, у циљу постизања што веће доследности у примени Закона, ради примене његових одредаба уз што мање тумачења, врше се и друге измене које су оцењене потребним за адекватнију и ефикаснију примену Закона, као и одређена правна и језичка, односно терминолошка прецизирања у појединим одредбама Закона.

У том смислу, основна садржина и циљеви који треба да се остваре доношењем овог закона су следећи:

- повећање буџетских прихода и то повећањем стопе пореза на добит правних лица са 10% на 15%;

- укидање појединих пореских подстицаја што доводи до веће неутралности пореске политике;

- свеобухватнији начин уређења пореског третмана трансакција са нерезидентним правним лицем из јурисдикција са преференцијалним пореским системом;

- прописивање обавезе плаћања пореза по одбитку на приход нерезидентних обвезника из јурисдикција са преференцијалним пореским системом остварених по основу услуга које су пружене, или се пружају, или ће бити пружене;

- повећање износа расхода који се признају по основу рекламе и пропаганде;

- свеобухватнији начин прописивања обавезе утврђивања трансферних цена;

- продужавање рока за подношење пореских пријава, и др.

- *Разматране могућности да се проблеми реше без доношења закона*

Имајући у виду да је реч о елементима система и политике јавних прихода који се, сагласно одредбама Закона о буџетском систему („Службени гласник РС”, бр. 54/09, 73/10, 101/10 и 93/12), уводе законом, то значи да се измене и допуне тих елемената могу вршити само законом. Према томе, како се материја која се уређује овим законом односи на опорезивање добити правних лица и спада у законодавну регулативу, није разматрано, нити је било основа за разматрање њеног уређења другим законом или подзаконским актом.

- *Зашто је доношење закона најбоље решење датог проблема*

С обзиром да се ради о законској материји, одређена постојећа законска решења једино је и могуће мењати и допуњавати доношењем закона, тј. изменама и

допунама закона.

Уређивањем порескоправне материје законом, даје се допринос правној сигурности и обезбеђује доступност јавности у погледу вођења пореске политике, с обзиром да се закон као општи правни акт објављује и ствара једнака права и обавезе за све субјекте који се нађу у истој порескоправној ситуацији.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Уз члан 1. За потребе овог закона, дефинише се појам „јурисдикција са преференцијалним пореским системом”, а министру надлежном за послове финансија даје се овлашћење за доношење листе јурисдикција за које се може сматрати да имају преференцијални порески систем (тзв. „порески рајеви”). У предлогу норме је употребљен израз „јурисдикција” зато што значајан број тзв. пореских рајева нису државе, већ зависне територије других држава са сопственим пореским суверенитетом. Нерезидентно правно лице из јурисдикције са преференцијалним пореским системом је подвргнуто посебним правилима у оквиру одредби о трансферним ценама и порезу по одбитку, која за циљ имају спречавање уочених облика избегавања плаћања пореза. Да би се одређено правно лице сматрало „нерезидентним правним лицем из јурисдикције са преференцијалним пореским системом” оно мора да испуни један од четири алтернативно постављена услова која су прописана овим чланом закона.

Уз члан 2. Врши се прецизирање у смислу да се исправке вредности појединачних потраживања од лица коме се истовремено дугује не признају као расход у пореском билансу обвезника, али само до износа обавезе према лицу коме се истовремено дугује. Такође, врши се појашњење члана 7а став 1. тачка 4) Закона, имајући у виду да се било који трошкови који нису документовани не могу признати као расход у пореском билансу обвезника, сходно одредби тачке 1. истог члана Закона, тако да није потребно прописивати посебно правило везано за поклоне и друге расходе за рекламу и пропаганду. Такође, прецизира се да се затезне камате међу повезаним лицима не признају као расход у пореском билансу обвезника, с обзиром да је кашњење у плаћању између повезаних лица супротно начелу економске суштине и да њихово обрачунавање представља могући облик избегавања плаћања пореза, нарочито у прекограничним односима.

Уз члан 3. Предложеним решењем омогућено је признавање пореске амортизације и за она материјална средства (која испуњавају услове за признавање сталних средстава у складу са усвојеном рачуноводственом политиком обвезника, МРС, односно МСФИ и прописима о рачуноводству, као нпр. амбалажа), али нису испуњавала услов који је био прописан овом одредбом, а односио се на лимитирање износа појединачне набавне вредности тих средстава у моменту набавке. Предложеним брисањем наведеног ограничења, расход по основу пореске амортизације (који се до сада није признавао) признаје се и за ову врсту сталних средстава.

Уз члан 4. Прецизирају се услови под којима се утврђује основица за пореску амортизацију сталног средства набављеног од повезаног лица. Овај члан Закона има за циљ спречавање остваривање нелегитимних погодности које могу настати кроз промет сталних средстава између повезаних лица, где купац сталног средства плаћањем цене која је већа од оне која би се остварила под тржишним условима обезбеђује вишу основицу за амортизацију, па самим тиме и веће пореске расходе, од оних који бе се могли очекивати да је стално средство набављено од неповезаног лица.

Уз члан 5. Измена члана 15. став 1. Закона има за циљ да обухвати и установе социјалне заштите као што су домови за децу и слично, а који су основани у складу са Законом о социјалној заштити, с обзиром на другачију регистрацију којој су подвргнути у односу на хуманитарне организације.

С обзиром на висок степен ограничења признавања издатака за рекламу и пропаганду у пореском билансу обвезнике (а узимајући у обзир упоредна

решења у овој области), као и предложено повећање пореске стопе са 10% на 15%, али, истовремено, и водећи рачуна о пореским приходима Републике Србије, предлаже се повећање износа у коме се издаци обвезника учињени на име рекламе и пропаганде могу признати као расход у пореском билансу, и то са 5% на 10% од укупног прихода пореског обвезника.

Уз члан 6. Предложеном изменом врши се прецизирање начина признавања расхода по основу отписа потраживања. Наиме, изменама и допунама члана 16. Закона се олакшавају услови за отпис потраживања имајући у виду дужину трајања судских поступака у Републици Србији, при чему се предивђа и посебно правило за отпис оних потраживања код којих не постоји економска оправданост покушаја наплате судским путем. Такође, новим ставом овог члана Закона, прецизира се да сва отписана, исправљена и друга потраживања која нису призната као расход, а која се касније наплате, у моменту наплате не улазе у приходе пореског обвезника, чиме се отклања опасност од двоструког опорезивања тих прихода пореског обвезника.

Уз члан 7. Предложена измена члана 22а Закона представља његово усаглашавање са датим тумачењима овог члана од стране надлежног министарства и отклања недоумице које су се јављале у његовој досадашњој примени.

Уз члан 8. Предложена измена има за циљ прецизирање набавне вредности имовине у односу на коју се не признају расходи обезвређења настали накнадном проценом имовине извршеном у складу са прописима о рачуноводству и МРС, односно МСФИ.

Уз члан 9. Овим чланом предлаже се брисање члана 24. Закона, имајући у виду да је питање признавања прихода од камата и припадајућих трошкова, по основу зајма (или кредита) датог свом повезаном лицу, ближе уређено чл. 60. и 61. Закона.

Уз члан 10. Врши се прецизирање у члану 25. Закона, у смислу да и приход обвезника, остварен по основу дивиденди из члана 35. Закона, не улази у основицу за опорезивање. Такође, предлаже се да се из основице за опорезивање порезом на добит правних лица изузму приходи које остварују резидентна правна лица од камата по основу дужничких хартија од вредности чији је издавалац, у складу са законом, Република Србија, аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе или Народна банка Србије. На овај начин врши се изједначавање пореског третмана прихода које по истом основу остварују физичка лица, у складу са прописима који уређују опорезивање дохотка грађана.

Уз члан 11. Овим чланом врши се прецизирање члана 27. Закона, у смислу да се капитални добитак остварује само продајом имовине (непокретности и права индустријске својине) коју је обвезник користио за обављање делатности, односно које, када су у питању акције и хартије од вредности, представљају (сагласно релевантним прописима) дугорочне финансијске пласмане. Овакво предложено законско решење у складу је са ставовима које је Министарство финансија и привреде дало по овим питањима.

Уз члан 12. Порески обвезник је дужан да сам примени тржишну цену по правилима о трансферним ценама, а порески орган контролише трансферне цене па и у случају капиталног добитка. С тим у вези, предлаже се измена овог члана, имајући у виду да важеће законско решење упућује на систем утврђивања пореза по решењу, што више није случај.

Уз члан 13. Врши се прецизирање у смислу позивања на став из члана 30. Закона.

Уз члан 14. Врши се потребно појашњење одредбе члана 31. Закона, у циљу отклањања евентуалних недоумица у случају продаје имовине и одлагања обрачунавања капиталног добитака.

Уз члан 15. Предлаже се да се имовина која преостане након спроведеног ликвидационог поступка изнад вредности уложеног капитала сматра дивидендом оснивача, односно чланова друштва. Наиме, изменама члана 35. Закона, ликвидациони остатак изнад вредности уложеног капитала добија порески третман дивиденде коју остварују чланови привредног друштва у ликвидацији, чиме се отклања недоумица у погледу обвезника пореза по основу тих прихода, што према претходном решењу није било довољно јасно, а што је доводило до значајних проблема у примени. За разлику од капиталних добитака, порески третман дивиденде ће омогућити опорезивање и у случају примене уговора о избегавању двоструког опорезивања.

Уз члан 16. Предлаже се брисање члана 36. Закона из разлога наведених у образложењу уз претходни члан.

Уз члан 17. Предлаже се повећање стопе пореза на добит са досадашњих 10% на 15 %, из разлога стварања услова за већи прилив буџетских средстава, као и уподобљавања са висином стопе којом се опорезују приходи од рада и капитала са становишта опорезивања прихода физичких лица и предузетника. Одрицање Републике Србије од пореских прихода кроз прописивање једне од најнижих номиналних, али и ефективних стопа пореза на добит правних лица нису довела до жељених резултата у мери која би им била сразмерна. С обзиром на размере економске кризе у којој се Република Србија налази, а у одсуству жељених последица, пореска стопа пореза на добит се увећава са 10% на 15%, при чему она остаје у групи најнижих стопа овог пореског облика у Европи.

Уз члан 18. Овим чланом предлаже се увођење пореза по одбитку на приходе нерезидентног правног лица из јурисдикција са преференцијалним пореским системом оствареног од резидентног правног лица, по основу накнада за услуге и то по стопи од 25%.

Уз члан 19. Врши се потребно усклађивање сагласно извршеном изменом у претходном члану. Такође, предлаже се да, уколико је приликом исплате прихода нерезидентном обвезнику (а услед недостатка потврде о резидентности) обрачунат и плаћен порез по одбитку по стопи од 20%, а нерезидентни обвезник накнадно достави потврду, разлика плаћеног пореза и пореза који би био плаћен применом ниже стопе из уговора о избегавању двоструког опорезивања, сматра се више плаћеним порезом.

Уз члан 20. Врши се потребно усклађивање у складу са предложеним изменама Закона у делу пореских подстицаја.

Уз члан 21. Предлаже се брисање пореског подстицаја за концесиона улагања, уз напомену да се ова олакшица, у пракси, није примењивала.

Уз члан 22. Предлаже се брисање пореског подстицаја, из разлога повећања буџетских средстава. Наиме, Законом о изменама и допунама Закона о порезу на добит правних лица („Службени гласник РС”, број 101/11 – у даљем тексту Закон о изменама и допунама Закона о порезу на добит), уведен је порески подстицај за кориснике слободних зона који се баве производном делатношћу (у слободној зони), у смислу умањења обрачунатог пореза на добит правних лица у износу од 100%, за добит остварену обављањем производне делатности у слободној зони.

Приликом доношења Закона о изменама и допунама Закона о порезу на добит из 2011. године, била је изражена намера законодавца да увођењем пореског подстицаја (у виду ослобађања од пореза на добит прихода оствареног обављањем производне делатности у слободној зони) подстакне циљеве програма јачања слободних зона. Међутим, имајући у виду да се број слободних зона из године у годину повећава, а да то повећање није праћено очекиваним развојем, у смислу значајнијег остварења привредног развоја који би обезбедио конкурентност и боље економске резултате привреде, веће директне инвестиције, подизање животног стандарда становништва, као и стварање погодне инфраструктуре и других услова који подстичу привредни развој (повећање производње, извоза и девизног прилива, отварање нових радних места, трансфер нових технологија и др.), укључујући и индиректни ефекат на целокупну привреду, преко сарадње привредних друштава из слободних зона са привредним друштвима и осталим привредним субјектима ван зоне, поставило се питање оправданости уведеног пореског подстицаја који би (као одрицање од потенцијалног пореског прихода), за последицу имао негативне ефекте на буџет Републике Србије.

Такође, Закон о изменама и допунама Закона о порезу на добит из 2011. године није утврдио јасне критеријуме који би, у виду заштитних механизма спречили могуће злоупотребе које би могле да се манифестују кроз исказивање и ослобођење од пореза на добит и оних прихода који су остварени у слободној зони, али нису настали обављањем производне делатности (већ неке друге, нпр. услужне), што би утицало на додатно повећање (већ) очекиваних негативних ефеката на буџет Републике Србије, па је, с тим у вези, у оквиру пореске реформе која је у току, предложено укидање овог пореског подстицаја за слободне зоне.

Како поступак остваривања права на ово пореско ослобођење није ни започет, предложено укидање пореског подстицаја односило би се и на 2012. годину, имајући при том у виду да је, услед недостајућих средстава у буџету Републике Србије, све евидентнија потреба за стварањем услова који треба да доведу до повећања прилива и наплате јавних прихода по основу пореза на добит правних лица, уз напомену да досадашњи развој већине слободних зона у Републици Србији није испунио очекивања.

Уз члан 23. Предлаже се брисање пореског подстицаја, из разлога повећања буџетских средстава.

Уз члан 24. Из већ наведених буџетских разлога, код општег инвестиционог кредита (из члана 48. Закона) предложено је смањење износа пореског кредита са 50% на износ од 33% од обрачунатог пореза, док за мала правна лица износ пореског кредита који се може користити у пореском периоду остаје непромењен (70% од обрачунатог пореза у години у којој је извршено улагање).

Уз члан 25. Предлаже се брисање пореског подстицаја, из разлога повећања буџетских средстава.

Уз члан 26. Код тзв. великог пореског подстицаја (члан 50а Закона) по основу кога се обвезник може ослободити плаћења пореза на добит у периоду од десет година, предложено је да се (уместо досадашњих 800 милиона динара) износ улагања по основу кога се стиче право на порески подстицај, повећа на једну милијарду, чиме се врши вредносно усклађивање висине улагања у основна средства обвезника, с обзиром да је постојећи износ утврђен 2010. године. Такође, број новозапослених радника, што је други услов за стицање права на овај порески подстицај, повећава се (са досадашњих 100) на 200 лица.

Уз члан 27. Предлаже се брисање пореског подстицаја, из разлога повећања буџетских средстава.

Уз чл. 28.- 34. Врши се потребно усаглашавање чл. 50в, 50г, 50ђ, 50е, 50ж, 50з и 50и са предложеним изменама и допунама закона.

Уз члан 35. Прецизира се да је највећи износ пореског кредита (у члану 52. Закона) који резидентно матично друштво може искористити по основу пореза по одбитку који је плаћен на дивиденде остварне од нерезидентне филијале и пореза који је нерезидентна филијала платила на добит из које је дивиденда исплаћена једнак порезу који би обвезник био дужан да плати применом опште стопе пореза на добит правних лица на основицу која је једнака оствареној бруто дивиденди увећаној за порез на добит из које је исплаћена та дивиденда.

Уз члан 36. Предлаже се смањење процента повезаности који се захтева за постојање права на порески кредит из члана 52. Закона, чиме се наше законодавство усаглашава са правом ЕУ у смислу шта представља портфолио инвестицију (у праву ЕУ праг је спуштен са 25% на 10% - види Parent Subsidiary Directive).

Уз члан 37. Овим чланом предлаже се да се право на порески кредит за порез по одбитку плаћен у другој држави прошири на све резидентне обвезнике и за све облике прихода који би према прописима Републике Србије били подвргнути порезу по одбитку и то без обзира на повезаност између резидентног обвезника и иностраног исплатиоца прихода

Уз члан 38. Врше се потребне измене и допуне члана 54. Закона, у циљу отклањања нејасноћа када је у питању примена пореског кредита, односно изузимања предвиђених међународним уговорима о избегавању двоструког опорезивања.

Уз члан 39. Овим чланом прецизирају се својства повезаности за сврху утврђивања трансферних цена. Наиме, одредбе о повезаним лицима у члану 59. се мењају тако да се праг повезаности спушта са 50% акција или удела, односно гласова у обвезниковим органима управљања на 25%, што је у складу са бројним упоредним решењима, али се уклања могућност да се обвезник сматра повезаним лицем зато што поседује појединачно највећи део акција или удела, односно гласова у обвезниковим органима управљања, који је могао да доведе и до апсурдних случајева повезаности по основу власништва над нпр. 1% акција.

Уводи се нови став члана 59. Закона, којим се прописује да се лицима повезаним са обвезником сматрају и чланови породице лица које је са обвезником повезано по основу посредног или непосредног квалификованог власништва над акцијама и уделима, односно гласовима у обвезниковим органима управљања. На овај начин се отвара могућност (која је до сада постојала искључиво на основу одредаба закона који уређује пориски поступак и пореску администрацију) редовне контроле трансакција између чланова породице посредног или непосредног власника обвезника пореза на добит правних лица и тог пореског обвезника, код којих су уочени случајеви могућих облика избегавања пореза.

Уз члан 40. Предлаже се начин исказивања трансакција са повезаним лицима, као и обавезу подношења документације којом се, заједно са трансакцијама са повезаним лицима приказује вредност истих трансакција по ценама које би се оствариле на тржишту истих трансакција да се није радило о повезаним лицима („принцип ван дохвата руке”). Наиме, одредбе члана 60. Закона мењају тако да одсликавају најбоља упоредна решења, првенствено

садржана у Смерницама ОЕЦД о примени правила о трансферним ценама за мултинационалне корпорације и пореске управе.

Ставом 3. овог члана се уводи обавеза припреме документације о трансферним ценама, при чему се министру финансија даје овлашћење да пропише њен садржај. Документација о трансферним ценама има за циљ да омогући прегледан увид у све чињенице које су од значаја за исказивање ефекта примене начела „ван дохвата руке” на трансакције између повезаних лица у пореском билансу обвезника пореза на добит правних лица. Суштински ова обавеза је постојала и до сада, али није била прецизно дефинисана, што је доводило до озбиљних проблема у примени. Обвезници су били дужни да посебно искажу своје трансакције са повезаним лицима по трансферним ценама и да утврде цене тих трансакција у складу са начелом „ван дохвата руке”, при чему је остајало као отворено питање шта су све били дужни да поднесу пореским органима како би образложили овај поступак.

За разлику од решења које је до сада било у примени (првенствено на основу одредби Правилника о садржају пореског биланса и другим питањима од значаја за начин утврђивања пореза на добит правних лица), а у складу са опште прихваћеним упоредним приступом, ефекат трансферних цена се утврђује на нивоу појединачних трансакција са појединачним повезаним лицем, при чему се он више не исказује у приходима, односно расходима пореског обвезника, већ само кроз увећање пореске основице. Другим речима, до ефекта трансферних цена долази само уколико је кроз њих дошло до умањења пореске основице испод износа који би се остварио на основу начела „ван дохвата руке.”

С обзиром на упоредна искуства у примени правила о трансферним ценама предвиђају се посебна правила везана за тзв. распон цене „ван дохвата руке”, који ће се у пракси редовно појављивати, док су прецизиране и могућности за примену обједињеног, односно разложеног приступа за потребе приказивања вредности трансакције по начелу „ван дохвата руке”, а све у складу са приступом садржаним у Смерницама ОЕЦД. У складу са пара. 3.13 – 3.17 Смерница ОЕЦД министру финансија се омогућава да, уколико сматра да је то потребно, предвиди случајеве у којима је могуће узети у обзир ефекте трансферних цена више трансакција између пореског обвезника и појединачног повезаног лица. С обзиром на преузете међународне обавезе из уговора о избегавању двоструког опорезивања предивђа се могућност за примену тзв. кореспондентних усклађења.

Уз члан 41. Овим чланом прописују се методе код утврђивања цена трансакција по принципу „ван дохвата руке”. Наиме, на основу упоредних искустава, првенствено садржаних у Смерницама ОЕЦД члан 61. Закона се мења тако да се поред постојећих три, уведе још две методе за утврђивање цене “ван дохвата руке” и то метода трансакционе нето марже и метода поделе добити. Поред предивђања свих 5 метода које познају и Смернице ОЕЦД, прописује се и могућност примене алтернативних метода у случајевима када примена оних изричито наведених или није могућа или није примерена.

У складу са најновијим упоредним решењима, која су заступљена како у Смерницама ОЕЦД тако и у законодавствима бројних држава, одустаје се о примарне примене методе упоредиве цене на тржишту и предивђа се начело најпримереније методе која одговара околностима случаја, при чему се допушта и примена комбинације различитих метода. Практика везана за примену правила о трансферним ценама је показала да је метода упоредиве цене на тржишту у веома великом броју случајева непримењљива, при чему све

сложенији облици пословања између пореских обвезника понекад доводе до тога да примена само једне методе не доводи до задовољавајућих резултата.

У члану 61. се преузима суштина решења везаног за нормирану висину камате по начелу „ван дохвата руке” из Правилника о пореском билансу, при чему се намерно изостављају одредбе везане за методологију њеног обрачуна како би се надлежном министру оставио већи маневарски простор. С друге стране, пореским обвезницима се омогућава да уместо нормираних каматних стопа, цене зајмова, односно кредита по начелу „ван дохвата руке”, утврђују применом општих правила.

Уз члан 42. Одредбом овог члана министру финансија се омогућава да детаљно уреди примену правила о трансферним ценама, што је до сада био случај само у погледу примене метода за утврђивање цена „ван дохвата руке”, а што је у великој мери отежавало развој примене законских одредби. Узимајући у обзир проблеме који су се јавили у примени прописа о трансферним ценама у Републици Србији, изричито се наводи ослањање на најдоминантније упоредне изворе (првенствено Смернице ОЕЦД) за потребе прописивања подзаконских аката у овој области. На овај начин Република Србија шаље поруку страним улагачима, за које су одредбе о трансферним ценама од прворазредног значаја, да ће на њеној територији бити подвргнути правилима која су опште прихваћена у упоредним законодавствима.

Уз члан 43. Предлаже се да се, у случају зајма, односно кредита који обвезник – лизинг компанија добије од свог повезаног лица, приликом утврђивања износа камате (и припадајућих трошкова) који се признаје као расход у пореском билансу, примењује висина десетоструке вредности обвезниковог сопственог капитала, што се, сагласно важећем законском решењу, признаје само за банке, док за остале обвезнике (па и лизинг компаније) важи износ четвороструке вредности обвезниковог сопственог капитала (члан 62. Закона). На овај начин прихватају се многе иницијативе, које су по овом питању достављене Министарству финансија и привреде.

Уз члан 44. Предлаже се да се пореска пријава подноси у року од 180 дана од дана истека периода за који се она подноси. Врши се прецизирање рокова за подношење пореске пријаве у случају статусне промене, односно, ликвидације и стечаја обвезника. Такође, предлаже се брисање обавезе да уз пореску пријаву и порески биланс обвезник подноси финансијске извештаје (нпр. биланс стања, биланс успеха). Наиме, имајући у виду да је порез на добит правних лица у режиму самоопорезивања, непотребно је у поступку канцеларијске контроле од обвезника захтевати наведену документацију. Уколико је, међутим наведена документација неопходна порески орган је може захтевати од обвезника по основу овлашћења из Закона о пореском поступку и пореској администрацији. На овај начин доприноси се смањењу администрација и јефтинијој комуникацији између пореског органа и обвезника.

Уз члан 45. Предлаже се брисање члана 65. Закона, у складу са извршеним изменама и допунама закона у делу пореских подстицаја.

Уз члан 46. Предлаже се да измена члана 67. Закона, у смислу да капитални добитак, остварен у пореском периоду, не утиче на висину аконтације пореза на добит, коју ће обвезник плаћати у току наредног пореског периода, имајући у виду да се ради о тренутном приходу, а не о приходу произашлом и пословања пореског обвезника.

Уз члан 47. Врши се потребно усаглашавање сагласно измени члана 40. Закона.

Уз члан 48 Као уз члан 47. овог закона.

Уз члан 49. Врше се потребне допуне члана 111. Закона, у смислу шта чине пореске обавезе, за које одговара јемац, у складу са овим законом.

Уз члан 50. Врше се потребне измене казних одредби, у складу са извршеним изменама закона.

Уз члан 51. Предлаже се нова одредба која прописује изрицање опомене у случају неизвршења обавеза из члана 60. Закона.

Уз члан 52. Појам „седиште” у српском праву подразумева место из кога се управља пословима привредног друштва и које је као такво одређено оснивачким актом или одлуком скупштине привредног друштва (члан 19. став 1. Закона о привредним друштвима). Критеријум „седиште стварне управе и контроле” има за циљ да омогући утврђивање резидентства правних лица на основу стварних околности случаја, без обзира на то шта је наведено у оснивачком акту или одлуци скупштине привредног друштва, тако да би било примереније реч „седиште” заменити речју „место.”

Уз члан 53 Предлаже се да се за обвезника који до 31. децембра 2012. године остварио право на пореске подстицаје из чл. 45, 48а, 50а и 50б Закона о порезу на добит правних лица („Службени гласник РС”, бр. 25/01, 80/02, 80/02 – др. закон, 43/03, 84/04, 18/10 и 101/11), и с тим у вези исказао податке у пореском билансу и пореској пријави за 2012. годину, може то право да користи до истека рока и на начин прописан тим законом, како се обвезници не би довели у неповољнији положај због накнадне измене закона.

Уз члан 54. Предлаже се да се за обвезника који до 31. децембра 2012. године није остварио право на порески подстицај из чл. 50а Закона о порезу на добит правних лица („Службени гласник РС”, бр. 25/01, 80/02, 80/02 – др. закон, 43/03, 84/04, 18/10 и 101/11), односно није уложио више од 800 милиона динара и запослио додатно најмање 100 лица, порески подстицај признаје, односно користи под условима утврђеним прописима који важе од 1. јануара 2013. године (најмање једна милијарда динара улога и 200 новозапослених радника, уз остале услове прописане овим законом), јер право на порески подстицај није остварено нити је почело коришћење пореског подстицаја.

Уз члан 55. Предлажу се рокови за доношење подзаконских аката сагласно извршеним изменама и допунама закона.

Уз члан 56. Предлаже се да се одредбе овог закона примењују на утврђивање, обрачунавање и плаћање пореске обавезе почев од 1. јануара 2013. године, осим одредаба које се односе на обавезу обрачунавања и плаћања пореза по одбитку и пореза по решењу из члана 40. важећег Закона, као и одредбе које се односе на отпис потраживања (чл. 16. и 22а важећег Закона), које би се примењивале наредног дана од дана ступања на снагу овог закона.

Предлаже се да висину аконтација пореза на добит правних лица, која се утврђује у пореској пријави за 2012. годину, обвезник утврди применом стопе из члана 17. овог закона. Такође, предлаже се да обвезник почев за јануар 2013. године аконтацију пореза на добит (утврђену у пореској пријави за 2011. годину) плаћа у износу увећаном за 50%. Тако увећане аконтације обвезник плаћа до почетка плаћања аконтације утврђене у пореској пријави за 2012. годину, од када наставља да плаћа аконтацију у износу утврђеном у тој пријави (применом стопе од 15%).

Уз члан 57. Предлаже се да обвезник чији се порески период разликује од календарске године, а завршава се у 2013. години, порески биланс и пореску

пријаву подноси у складу са одредбама овог закона, при чему ће коначну пореску обавезу за тај период утврдити применом пондерисаног просека пореских стопа од 10% и 15% (који се утврђује као збир износа добијеног множењем броја 10 и броја месеци пореског периода током календарске 2012. године и износа добијеног множењем броја 15 и броја месеци пореског периода током календарске 2013. године, при чему се тако добијен збир дели са 12 и додаје се ознака %), ради обезбеђивања целовитог исказивања опорезиве добити остварене делом у 2012. години, а делом у 2013. години, при чему се на овај начин избегава подношење два пореска биланса, односно две пореске пријаве, што има за циљ избегавање непотребног администрирања.

Уз члан 58. Предлаже се да време ступања на снагу овог закона буде осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити додатна средства у буџету Републике.

V. АНАЛИЗА ЕФЕКТА ЗАКОНА

Имајући у виду да је овим законом предложено повећање стопе пореза на добит са 10% на 15%, процењује се да ће буџет Републике Србије остварити повећани прилив од наплате ове врсте јавног прихода у 2013. години, у износу од 21,8 милијарди динара.

Такође, процењује се да ће наплата пореза по одбитку на приходе које од резидентних правних лица остваре нерезидентна правна лица из јурисдикција са преференцијалним пореским системима имати позитивне ефекте на буџет Републике Србије, с обзиром на предложено повећање стопе пореза по одбитку (25%) када се ради о исплатама одређене врсте прихода према правним лицима из тих јурисдикција (подручја тзв. „пореског раја”).

Овим законом предложено је и укидање одређеног броја пореских подстицаја, али како међу тим подстицајима има пореских кредита које обвезник може да користи за умањење обрачунатог пореза до истека рока на који су установљени, обрачун ефеката по овом основу није могуће реално исказати.

Генерално, предложена решења у оквиру Предлога закона требало би да свеукупно имају позитиван ефекат на буџет, нарочито имајући у виду повећање пореске стопе (са 10% на 15%).

1) На кога ће и како ће највероватније утицати решења у закону?

Уређивање опорезивања добити правних лица на начин како је предложено овим законом, може имати утицај на активности правних лица која остварују добит имајући у виду предметно повећање пореске стопе, као и укидање једног броја пореских подстицаја.

2) Какве трошкове ће примена закона створити грађанима и привреди (нарочито малим и средњим предузећима)?

Примена закона не би требало да створи у већем обиму додатне трошкове привреди, јер уређивањем опорезивања добити правних лица на начин како је предложено овим законом, не би требало генерално да негативно

утиче на активности, односно пословање лица која се опорезују порезом на добит правних лица.

3) Да ли су позитивне последице доношења закона такве да оправдавају трошкове које ће он створити?

Имајући у виду да се предложеним изменама (првенствено повећањем пореске стопе) очекује повећани прилив буџетских средстава, генерално посматрано примена овог закона не би требало да створи у већем обиму додатне трошкове.

4) Да ли се законом подржава стварање привредних субјеката на тржишту и тржишна конкуренција?

Имајући у виду претходно наведено, овај закон би требало стимулативно да делује на привредне субјекте, с обзиром да је стопа пореза на добит и након повећања и даље релативно ниска, а да је општи инвестициони подстицај (по основу улагања у набавку основних средстава) остао и даље на снази, што значи да би се могло очекивати оснивање нових привредних субјеката, као једног од услова за јачање тржишне конкуренције.

5) Да ли су све заинтересоване стране имале прилику да се изјасне о закону?

У поступку припреме овог закона, Министарство финансија и привреде спровело је јавну расправу. Јавна расправа је уследила након сачињавања текста Нацрта закона, који је постављен на интернет презентацији Министарства финансија и привреде. У периоду од 1. до 19. октобра 2012. године сви заинтересовани су могли да доставе своје писане коментаре поштом, односно електронском поштом Министарству финансија и привреде.

Расправа о предложеном Нацрту закона водила се на округлом столу, који је организовало Српско фискално друштво 4. октобра 2012. године. Поред тога, са заинтересованим странама, одржана је и јавна расправа у организацији Савета страних инвеститира и Америчке привредне коморе (12. октобра 2012. године).

Јавним расправама присуствовали су, осим чланова радне групе која је учествовала у изради Нацрта закона, и представници привредних субјеката, односно банака, пословних удружења, Министарства финансија и привреде, укључујући и представнике Пореске управе, представници Универзитета у Београду, као и остала стручна јавност.

У току јавне расправе свим учесницима су у виду презентације представљена нова решења у Закону о порезу на добит правних лица, након чега су учесници активно дискутовали.

Највише пажње учесника у јавној расправи привукла су предложена законска решења која би требала да доведу до повећања буџетских прихода, и то предложено законско решење које се односи на уређивање пореског третмана трансакција са нерезидентним правним лицем из јурисдикција са преференцијалним пореским системима (тзв. порески рај), повећање стопе пореза на добит правних лица, укидање појединих пореских подстицаја а нарочито подстицаја који се односи на добит коју је обвезник оставрио обављањем производне делатности у слободној зони.

Велики број учесника у стручним консултацијама доставио је своје примедбе, предлоге и сугестије. Радна група размотрила је све пристигле коментаре на текст наведеног закона, сагледала могућност њиховог

интегрисања у циљу побољшања овог закона и велики део предлога уградила у текст, чиме су предвиђена законска решења знатно унапређена.

Такође, у поступку припреме овај закон је достављен и другим надлежним органима са чијим делокругом рада су повезана предложена решења, а посебно Пореској управи која је задужена за примену одредаба овог закона.

6) Које ће се мере током примене закона предузети да би се остварило оно што се доношењем закона намерава?

Министарство финансија и привреде надлежно је за спровођење овог закона, за његову уједначену примену на територији Републике, као и за давање мишљења у његовој примени.

Посебно истичемо да Министарство финансија и привреде, периодичним публикавањем Билтена службених објашњења и стручних мишљења за примену финансијских прописа, као и на други погодан начин, додатно обезбеђује транспарентност, информисаност и приступ информацијама, како би се и на овај начин допринело остваривању циљева постављених доношењем овог закона.